

Hoor- en adviescommissie

ADVIES

AAN GEDEPUTEERDE STATEN

naar aanleiding van de behandeling van het bezwaarschrift ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van **avg persoonsgegevens** van Utopie Advocaten ingediend namens Stichting Fauna4life gevestigd te Amstelveen en Stichting Animal Rights gevestigd te Den Haag (bezwaarden) tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland (verweerders) van 5 april 2023, waarbij aan Landal Sluftervallei (ontheffinghouder) in De Cocksdorp op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) een ontheffing is verleend voor (onder meer) het doden van konijnen ter voorkoming van schade en overlast.

ONTVANKELIJKHEID

Gelet op de datum waarop het bestreden besluit is verzonden, 5 april 2023, en gelet op de datum waarop het per post verzonden pro forma bezwaarschrift is ontvangen, 17 mei 2023, stelt de Commissie vast dat dit binnen de wettelijke termijn is ingediend. Voorts is het rechtsgeldig ondertekend en wordt voldaan aan alle overige vormvereisten, zodat een inhoudelijke behandeling van de bezwaren kan plaatsvinden.

GRONDSLAG

Verweerders hebben het bestreden besluit gebaseerd op artikel 3.10 lid 2 onder b van de Wnb. In dit artikel is bepaald dat verweerders ter voorkoming van schade en overlast ontheffing kunnen verlenen voor het verbod om opzettelijk (in dit geval) konijnen te doden. Een ontheffing wordt echter uitsluitend verleend indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van de Wnb vrijstelling is verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voort bestaan.

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 10 januari 2023 heeft de ontheffinghouder een aanvraag ingediend voor een ontheffing op grond van artikel 3.10 van de Wnb voor het vangen en doden van konijnen op het vakantiepark Landal Sluftervallei in De Cocksdorp waarbij het geweer ook gebruikt zal worden tussen zonsopgang en zonsopkomst. Bij het vangen van de konijnen zal nachtzichtapparatuur, kunstlicht en warmtebeeld worden gebruikt als hulpmiddel. De ontheffing is aangevraagd ter voorkoming van schade of overlast als bedoeld in artikel 3.10 lid 2 onder b van de Wnb. De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 februari 2023 tot en met 1 februari 2028.

Verweerders hebben ter voorbereiding van het besluit een controlebezoek uitgevoerd op de locatie. Bij dit controlebezoek is onder meer gecontroleerd of er al alternatieve en preventieve maatregelen waren genomen om de aanwezigheid van konijnen tegen te gaan. De rapporteur komt tot de conclusie dat ontheffinghouder ter plaatse voldoende alternatieve en preventieve maatregelen heeft genomen. Hij heeft konijnwerende rasters en veeroosters geplaatst om de konijnen de toegang tot het terrein en de onderkant van de recreatiewoningen te beletten. Verder heeft de rapporteur geconstateerd dat vanwege de glooiing van het terrein en het late tijdstip op de dag veilig gebruik gemaakt kan worden van een geweer.

De ontheffing is verleend op 5 april 2023. Op 17 mei 2023 is het pro forma bezwaarschrift ingediend en op 13 juni 2023 zijn de gronden van het bezwaar ingediend. Op 7 september 2023 heeft een hoorzitting plaatsgevonden. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt dat aan het advies wordt toegevoegd.

Hoor- en adviescommissie

INHOUD VAN HET BESTREDEN BESLUIT

Verweerders hebben op 5 april 2023 de ontheffing verleend voor het vangen en doden van konijnen op vakantiepark Landal Sluftervallei in De Cocksdorp met behulp van fret en buidel en (luchtdruk)geweer en hond in een jachtveld dat niet voldoet aan de in de Wnb gestelde eisen en waarbij het geweer ook gebruikt zal worden tussen zonsopgang en zonsopkomst. Er zal verder nachtzichtapparatuur, kunstlicht en warmtebeeld als hulpmiddelen worden gebruikt. De ontheffing geldt het hele jaar tot en met 1 februari 2028.

OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE TEN AANZIEN VAN DE BEZWAREN EN DE VERWEREN

Bezwaargrond 1:

Bezwaarders zijn van mening dat verweerders ten onrechte geen gebruik hebben gemaakt van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals is neergelegd in afdeling 3.4 van de Awb. In artikel 6 van het Verdrag van Aarhus is het recht op inspraak geregeld bij de voorbereiding van besluiten over het al dan niet toestaan van bepaalde activiteiten die een aanzienlijk effect op het milieu kunnen hebben. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) heeft naar aanleiding van het Varkens in nood-arrest van het Hof van Justitie in twee richtinggevende uitspraken een oproep aan de wetgever om de Awb aan te passen. De wetgever heeft vervolgens een wijzigingsvoorstel opgesteld. Uit dit wijzigingsvoorstel volgt dat ook voor ontheffingen op grond van de Wnb de uniforme openbare voorbereidingsprocedure gevolgd moet worden, omdat de Wnb op dit punt niet strookt met het Verdrag van Aarhus. Verweerders hadden op grond van Unietrouw (artikel 4 lid 3 VwEU) de uniforme openbare voorbereidingsprocedure moeten volgen.

Verweer:

In artikel 9 (in combinatie met artikel 6) van het Verdrag van Aarhus is neergelegd voor welke type besluiten inspraakverplichtingen gelden. Artikel 6 lid 1 onder a bepaalt dat – kort gezegd – voor besluiten die betrekking hebben op activiteiten genoemd in de MER-richtlijn en de Richtlijn Industriële Emissies een inspraakprocedure geldt. Artikel 6 lid 1 onder b bepaalt dat voor besluiten die een aanzienlijk effect op het milieu kunnen hebben een uitgebreide inspraakverplichting geldt. Verweerders zijn van mening dat het bestreden besluit niet gekwalificeerd kan worden als één van de besluiten genoemd in artikel 6. Een ontheffing op grond van de Wnb staat niet op de lijst van activiteiten genoemd in de MER-richtlijn en de Richtlijn Industriële Emissies en evenmin is er sprake van een besluit met een aanzienlijk effect op het milieu, omdat er slechts sprake is van een beperkte impact. Verder is het Wetsvoorstel wijziging Awb n.a.v. HvJ EU Varkens in Nood nog niet in werking getreden. Verweerders verwijzen ter onderbouwing van hun standpunt naar de uitspraak van de rechtbank Noord-Holland van 21 juni 2023 waarin de rechtbank het standpunt van verweerders bevestigt¹.

Overweging commissie

De commissie is met verweerders van mening dat het bestreden besluit niet is aan te merken als een besluit over een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft voor het milieu. De commissie verwijst in dit kader naar de uitspraak van rechtbank Noord-Holland van 21 juni 2023 rechtsoverwegingen 10.4 en 10.5 (hierna te noemen; de uitspraak). Aanvullend merkt de commissie op dat verweerders de geïsoleerde ligging van het vakantiepark en daarmee ook de geïsoleerde staat van de konijnen bij deze beoordeling heeft mogen betrekken. Doordat het vakantiepark aan de duinzijde is omheind en de ontheffinghouder alle mogelijke preventieve maatregelen zoals het aanleggen van rasters en roosters heeft getroffen, zijn de gevolgen voor de gunstige staat van instandhouding van de konijnenpopulatie op lokaal, regionaal, nationaal en

---

¹ Rechtbank Noord-Holland, 21 juni 2023, ECLI:NL:RBNHO:2023:7261

Hoor- en adviescommissie

grensoverschrijdend niveau in vergelijking met de casus waar de uitspraak op ziet nog minder groot.

De commissie is van mening dat dit bezwaar ongegrond is.

Bezwaargrond 2:

Bezwaarders zijn van mening dat ontheffing niet verleend had mogen worden, omdat de gunstige stand van instandhouding van het konijn in het geding is (artikel 3.8 lid 5 onder c Wnb). Verweerders bevestigen dat het konijn sinds 2020 op de Rode Lijst Zoogdieren staat en dat de minister heeft besloten om de jacht op het konijn niet te openen in het jachtseizoen 2022/2023. Desondanks stellen verweerders dat het konijn nog niet direct in zijn voortbestaan wordt bedreigd. Het konijn is bij artikel 3.1 van het Bnb nog steeds aangewezen als een diersoort die niet in zijn voortbestaan wordt bedreigd en in het gehele land schade veroorzaakt en dat het konijn ook is opgenomen in de landelijke vrijstelling.

Bezwaarders voeren op grond van een rapport van de Zoogdierverseniging uit 2020 aan dat sinds 1950 de populatiegrootte van konijnen is afgenomen met 68%. Daarnaast concludeert Wageningen Environmental Research in maart 2022 nog dat de staat van instandhouding van het konijn zeer ongunstig is. Tevens verwijzen bezwaarders naar een uitspraak van Voorzieningenrechter van 16 augustus 2022 van de rechtbank Den Haag waarbij de Voorzieningenrechter bepaalde dat plaatsing op de Rode Lijst betekent dat het konijn in zijn voortbestaan wordt bedreigd en dat maatregelen nodig zijn om populaties te herstellen. Tevens verwijzen bezwaarders naar het jaarverslag van de Faunabeheereenheid Noord-Holland waaruit blijkt dat de dalende trend in Noord-Holland (waaronder Texel) zelfs nog groter is dan de gemiddelde dalende trend in Nederland.

Verder betwisten bezwaarders het standpunt van verweerders dat nu het konijn is opgenomen in artikel 3.1 van het Bnb en is opgenomen op de landelijke vrijstellingslijst betekent dat het konijn niet zijn voortbestaan wordt bedreigd. De Afdeling heeft immers in de uitspraak van 19 april 2023 bepaald dat verweerders de vrijstellingen en de onderbouwing daarvan niet als een gegeven mogen beschouwen, een verleende vrijstelling niet impliceert dat is voldaan aan de eisen van artikel 3.8 lid 5 van de Wnb en dat de landelijke vrijstelling onvoldoende is onderbouwd. Ook vond de plaatsing op landelijke vrijstellingslijst plaats in 2016 en sinds die tijd is de staat van instandhouding ingrijpend verslechterd.

Voorts voeren bezwaarders aan dat, nu de gunstige staat van instandhouding in het hele land in het geding is, het irrelevant is wat de staat van instandhouding is op Texel en meer specifiek op het vakantiepark. Verweerders moeten juist maatregelen nemen om de populatie te beschermen en te vergroten.

Tot slot merken bezwaarders op dat in het bestreden besluit wordt gesteld dat op het vakantiepark vanwege de aanwezigheid van rasters en roosters een op zichzelf staande populatie is ontstaan zonder dat daaraan een ecologisch rapport ten grondslag ligt. Bezwaarders stellen dat het bestreden besluit in strijd is met artikel 3:2 (zorgvuldigheidsbeginsel) en artikel 3:4 (evenredigheidsbeginsel).

Verweer:

Verweerders erkennen dat de landelijke staat van instandhouding van het konijn zeer ongunstig is. In het bestreden besluit hebben verweerders op dit punt verwezen naar het rapport van Wageningen Environmental Research (WENR) uit 2022. Deze ongunstige staat van instandhouding leidt er echter niet toe dat verweerders om excessieve schade en onveilige situaties te voorkomen geen ontheffingen meer zouden mogen verlenen. Verweerders verwijzen in dit kader naar

Hoor- en adviescommissie

uitspraken van de rechtbank Limburg en Noord-Holland en uitspraken van het Hof van Justitie (Finse wolven-arrest I en II)².

Verweerders hebben in het bestreden besluit de overwegingen ten aanzien van de staat van instandhouding beschreven. Aangegeven is dat de duingebieden, waaronder de duinen van Texel behoren tot de natuurlijke habitat van het konijn. Het aantal konijnen is in de meeste duingebieden veel lager dan tientallen jaren geleden. In vergelijking met vergelijkbare gebieden op het vaste land gaat het op het noordelijk deel van het eiland nog relatief goed met het konijn. In het bestreden besluit is aangegeven dat de konijnenpopulatie op het vakantiepark een op zichzelf staande populatie is, aangezien het terrein voor een groot deel omheind is en konijnenwerend raster uitgevoerd volgens de richtlijnen van BIJ12.

Verweerders zijn van mening dat het niet noodzakelijk is om een ecologisch rapport op te stellen om vast te stellen dat er sprake is van een geïsoleerde populatie op het vakantiepark. Immers, door het plaatsen van een konijnenwerend raster en de sloten om het vakantiepark wordt voorkomen dat het vakantiepark nieuwe konijnen uit de omgeving aantrekt. Door deze geïsoleerde ligging heeft afschot ook geen nadelige invloed op de staat van instandhouding van het konijn.

Verweerders geven aan dat de conclusie van bezwaarden dat uit het jaarverslag van de Faunabeheereenheid van 2021 blijkt dat de dalende trend van het konijn in Noord-Holland nog groter is dan de gemiddelde trend in Nederland niet juist is. Vanwege de verschillende eenheden, indeling en periodes kunnen de grafieken van de Faunabeheereenheid en het CBS niet één op één met elkaar worden vergeleken.

Overweging commissie

De commissie merkt onder verwijzing naar rechtsoverweging 8.4 van de uitspraak op dat, indien er sprake is van een ongunstige staat van instandhouding, niet per definitie geen ontheffingen meer mogen worden verleend. De rechtbank heeft daarbij tevens onder verwijzing naar het Finse Wolvenarrest II bepaald dat, indien een soort op landelijk niveau in een ongunstige staat van instandhouding verkeert, ontheffingverlening ter bestrijding van de soort niet is uitgesloten. Wel moet zijn gegarandeerd dat de ontheffing geen schade toebrengt aan de gunstige staat van instandhouding van de populaties in het natuurlijke verspreidingsgebied. De rechtbank concludeert dat ontheffingverlening mogelijk is, mits op basis van wetenschappelijke gegevens is vastgesteld dat de ontheffing geen afbreuk doet aan de natuurlijke staat van instandhouding.

De commissie stelt vast dat aan de ontheffing geen deugdelijk ecologisch onderzoek ten grondslag ligt. De ontheffinghouder heeft op basis van eigen waarnemingen en cijfers van de afgelopen jaren aangegeven dat (a) een maximale populatie van 45 konijnen niet leidt tot onacceptabele schade en (b) een maximale populatie van 45 konijnen gezond is. Daarbij is niet aangegeven welke schade nog acceptabel is.

De commissie is met bezwaarden van mening dat in dit geval ten onrechte geen ecologisch rapport is opgesteld door een onafhankelijk ecooloog die de overgelegde informatie van de ontheffinghouder over de populatie van konijnen ter plaatse staft. Gelet op hetgeen de rechtbank onder rechtsoverweging 8.4 van de uitspraak heeft overwogen, is de commissie van mening dat verweerders de ontheffing niet enkel hadden mogen baseren op deze gegevens van de ontheffinghouder. Verweerders hebben weliswaar een inspectiebezoek gebracht aan het terrein, maar de commissie overweegt in dit kader dat verweerders op basis van enkel dit inspectiebezoek niet kunnen concluderen dat een maximale populatie van 45 konijnen aanvaardbaar is. Onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 13 september 2023 is

---

² Hof van Justitie (HvJ) EG 14 juni 2007, C-342/05, ECLI:EU:C:2007:341 (Finse wolvenarrest I) en 10 oktober 2019 van het HvJ EU, C-674/17, ECLI:EU:C:2019:851 (Finse wolvenarrest II)

Hoor- en adviescommissie

de commissie van mening dat verweerders voorgenoemde conclusie onvoldoende aannemelijk hebben gemaakt³.

De commissie is van mening dat het bezwaar op dit punt gegrond is.

Bezwaargrond 3:

Bezwaarders voeren aan dat er andere (diervriendelijke) bevredigende oplossingen zijn die in de weg staan aan het verlenen van een ontheffing (artikel 3.8 lid 5 onder a Wnb). Bezwaarders voeren aan dat de aanwezigheid van sloten en veeroosters voorkomen dat konijnen het vakantiepark op komen. Aangezien vanwege de aanwezigheid van gasten de konijnen niet kunnen worden afgeschoten is het vangen van de konijnen een effectieve maatregel. De gevangen konijnen kunnen vervolgens buiten de grenzen van het vakantiepark worden uitgezet. Daarnaast kunnen er ook poortjes worden geplaatst die het wel mogelijk maken dat konijnen het vakantiepark verlaten maar konijnen buiten het vakantiepark niet de mogelijkheid geven om naar binnen te komen. Verder kunnen de paden worden verstevigd om ondergraving tegen te gaan en kunnen er rasters worden geplaatst bij alle gebouwen.

Verweer:

Verweerders merken op dat er konijnenwerende korrels zijn gestrooid rond de chalets op het vakantiepark. Deze maatregel heeft niet kunnen voorkomen dat konijnen onder de chalets bleven gaan. Aan de duinzijde van het vakantiepark is een konijnenwerend raster geplaatst. Op de lager gelegen delen van het park komen nagenoeg geen konijnen voor en bovendien liggen hier sloten. Daarnaast zijn alle toegangspoten voorzien van veeroosters. Binnen het vakantiepark leeft een populatie konijnen die schade kan blijven veroorzaken aan opstallen en infrastructuur. Het is onwenselijk en onmogelijk om het hele vakantiepark te verharderen. Dit zou immers betekenen dat ook andere diersoorten zoals hazen die geen schade veroorzaken van het park worden geweerd. Het opjagen van konijnen van het vakantiepark is geen reële optie, omdat de konijnen dan in hun holen zullen vluchten en zullen niet uit zichzelf naar een voor hen onbekend terrein vluchten. Het vangen van konijnen en deze vrijlaten in het aangrenzende duingebied is evenmin een bevredigende oplossing. Er is immers onvoldoende wetenschappelijke onderbouwing voor het succesvol vangen en uitzetten van een konijnenpopulatie in een ander gebied. Verweerders verwijzen in dit kader naar een pilotproject in het Noordhollands Duinreservaat waar momenteel konijnen worden uitgezet.

Overweging commissie

Onder verwijzing naar rechtsoverweging 7.3.2 van de uitspraak is de commissie van mening dat verweerders voldoende hebben gemotiveerd dat er ter plaatse geen andere bevredigende oplossingen zijn. Immers, de chalets zijn al voorzien van konijnenwerende rasters en er zijn veeroosters geplaatst. Verplaatsing van de konijnenpopulaties is evenmin een reële optie, omdat het de vraag is of de konijnen elders zullen overleven vanwege stress, predatie, ziekten of steriliteit als gevolg van de gedwongen verplaatsing. Ook in de zaak die geleid heeft tot de uitspraak had de ontheffinghouder niet het doel om de gehele populatie te bestrijden, maar slechts om deze beheersbaar te houden.

De commissie is van mening dat dit bezwaar ongegrond is.

---

³ ABRvS, 13 september 2023, ECLI:NL:RVS:2023:3471

Hoor- en adviescommissie

Bezwaargrond 4:

Bezwaarden zijn van mening dat de ontheffing niet nodig is en daarom niet verleend had mogen worden (artikel 3.8 lid 5 onder b Wnb). Immers, bij het controlebezoek zijn geen konijnen waargenomen en is tevens aangegeven dat populatie in vergelijking met de eerdere aanvraagperiode aanzienlijk is ingeperkt door afschot en myxomatose waardoor de schade op het vakantiepark op een acceptabel niveau is gekomen. Puntsgewijs merken bezwaarden het volgende op:

- Bezwaarden menen dat konijnen nog het meest te lijden hebben van ziektes en dat het daar bovenop niet noodzakelijk is om ook nog konijnen te doden om schade te bestrijden;
- Verweerders merken op dat alleen in de herfst- en winterperiode konijnen worden verwijderd. Dit betekent dat de ontheffing te ruim is, omdat deze betrekking heeft op het gehele jaar;
- In de ontheffing wordt verwezen naar de situatie zoals deze was in de periode waarop de voorgaande ontheffing betrekking had. Het verhelpen van historische schade die betrekking heeft op vorige ontheffing houdt niet automatisch in dat nu ook weer een ontheffing verleende kan worden;
- Bij het controlebezoek zijn 0 konijnen waargenomen;
- Verweerders merken op dat sinds 2021 de schade in de ogen van de ontheffinghouder op een acceptabel is gekomen. Niet is onderbouwd wat een 'acceptabel niveau' is.
- In het bestreden besluit is opgenomen dat ontheffinghouder een populatie van 45 konijnen acceptabel vindt. Dit aantal van 45 is niet onderbouwd. Verder is het volgens bezwaarden niet acceptabel om een populatie konijnen in te sluiten en kunstmatig op het niveau van 45 te houden enkel voor de beleving van de gasten van het vakantiepark;
- Verweerders hebben geen exacte cijfers hoeveel konijnen er op het vakantiepark leven.

Ten overvloede voeren bezwaarden nog aan dat voorschrift 3 bij het bestreden besluit onrechtmatig is. Voorschrift 3 houdt in dat de ontheffinghouder achteraf dient te rapporteren over de wijze waarop van de ontheffing gebruik is gemaakt en welke maatregelen zijn genomen ter voorkoming van schade en of deze effectief waren. Als achteraf blijkt dat een preventieve maatregel effectief blijkt te zijn, had de ontheffing nooit verleend mogen worden.

Verweer:

Verweerders merken in de eerste plaats op dat op grond van artikel 3.10 lid 2 onderdeel b van de Wnb een ontheffing kan worden verleend voor het voorkomen en beperken van schade en overlast. In het bestreden besluit is aangegeven dat de populatie konijnen veel schade en overlast veroorzaakt vooral in de vorm van graaf- en vraatschade. Weliswaar is de overlast op dit moment niet zo groot als bij de verlening van de eerdere ontheffing in 2020, maar dat is te verklaren doordat met deze eerdere ontheffing de huidige konijnenpopulatie in balans is gekomen. Om deze balans te handhaven, is verder beheer noodzakelijk. De ontheffinghouder wil een konijnenpopulatie van 45 konijnen behouden. Er vinden het hele jaar door tellingen plaats door de uitvoerder, zodat een goed beeld is van actuele stand. Het aantal van 45 is gekozen omdat met een dergelijke populatie geen onaanvaardbare schade ontstaat en dit aantal groot genoeg is om de populatie gezond te houden. Daarnaast is de ontheffing voor het hele jaar verleend, waarbij vooral gebruik zal worden gemaakt van de ontheffing in de herfst- en winterperiode. Het is echter ook mogelijk dat buiten deze periode een gevaarlijke situatie ontstaat (bijvoorbeeld schade aan kabels) als gevolg waarvan het ook noodzakelijk is om in te grijpen.

Hoor- en adviescommissie

Tot slot merken verweerders op dat voorschrift 3 enkel ziet op het bijhouden van maatregelen die genomen zijn ter voorkoming van schade. Het onderhouden van preventieve maatregelen is nodig op basis van de ontheffing. Uit de rapportage moet blijken dat er onderhoud van de preventieve maatregelen heeft plaats gevonden. Er is geen sprake van een beoordeling achteraf van de genomen maatregelen. Voordat de ontheffing is verleend is al beoordeeld of er andere bevredigende oplossingen voorhanden waren.

Overweging commissie

De commissie is in de eerste plaats van mening dat, in het vervolg op de eerder aan bezwaarden verleende ontheffing uit 2020, een nieuwe verlening van een ontheffing weliswaar in de rede ligt, maar dat verweerders de verlening van deze tweede ontheffing wel moeten onderbouwen door middel van deugdelijk onderzoek door een ecooloog. In dat onderzoek kan tevens aandacht worden besteed aan de invloed van ziekte op deze populatie van konijnen.

In de tweede plaats volgt de commissie het argument van verweerders om de ontheffing voor het hele jaar te verlenen. De ontheffing ziet weliswaar primair op de bestrijding van konijnen in het najaar en de winter, maar de ontheffinghouder dient bij calamiteiten ook de mogelijkheid te hebben om de konijnen te bestrijden in een ander jaargetijde.

In de derde plaats volgt de commissie verweerders in hun standpunt dat voorschrift 3 enkel ziet op het bijhouden van maatregelen ter voorkoming van schade. Aangezien verweerders op grond van de Wnb gehouden zijn om vooraf te beoordelen of er andere bevredigende oplossingen zijn, is er naar de mening van de commissie geen sprake van een beoordeling achteraf. Zoals de commissie al eerder heeft aangegeven, volgt zij verweerders in de conclusie dat ter plaatse reeds alle denkbare preventieve maatregelen zijn genomen om een toename van het aantal konijnen te voorkomen.

De commissie is van mening dat dit bezwaar ongegrond is.

Bezwaargrond 5:

Bezwaarmakers zijn van mening dat de in het bestreden besluit toegestane methode van cervicale dislocatie in strijd is met artikel 1.13 lid 1 van het Besluit houders van dieren (Bhv). In dit artikel is bepaald dat een dier wordt gedood door middel van een methode die waarborgt dat de dood onmiddellijk of na bedwelming maar voordat bewusteloosheid is geweken intreedt. Op de website van de NVWA is immers over het doden van dieren buiten het slachthuis opgenomen dat het breken van de nek van konijnen niet leidt tot een onmiddellijke dood en is daarom niet toegestaan.

Verweer:

Verweerders hebben tijdens de hoorzitting aangevoerd dat het Bhv enkel betrekking heeft op dieren die worden gehouden en niet op wilde dieren.

Overwegingen commissie

De commissie is van mening dat artikel 1.13 lid 1 van het Bhv er niet aan in de weg staat om de methode van doden door middel van cervicale dislocatie op grond van de Wnb toe te staan. De commissie deelt het standpunt van verweerders dat het Bhv niet geldt voor wilde dieren. Overigens merkt de commissie ten overvloede op dat in de publicatie van de NVWA staat dat cervicale dislocatie wel is toegestaan als je het dier eerst bedwelmt of bewusteloos slaat. De commissie geeft verweerders in overweging om deze toevoeging in de ontheffing aan te brengen hoewel daartoe geen wettelijke verplichting bestaat.

De commissie is van mening dat dit bezwaar ongegrond is.

Hoor- en adviescommissie

ADVIES VAN DE COMMISSIE

De commissie komt op basis van de stukken en het besprokene tijdens de op 7 september 2023 gehouden openbare hoorzitting tot de conclusie dat het bezwaar gedeeltelijk gegrond is. De commissie adviseert om een nader ecologisch onderzoek uit te voeren en afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek de onderbouwing van het bestreden besluit te wijzigen of aan te vullen.

Het vorenstaande geeft de commissie aanleiding Gedeputeerde Staten van Noord-Holland met betrekking tot het bezwaarschrift van Stichting Fauna4life en Stichting Animal Rights d.d. 5 april 2023 te adviseren bezwaarden in hun bezwaren te ontvangen en deze bezwaren gedeeltelijk gegrond te verklaren en in plaats van het bestreden besluit een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitkomsten van het uit te voeren ecologische onderzoek.

Haarlem, 7 september 2023

de Hoor- en adviescommissie,

Kamer II

avg persoonsgegevens

fungerend secretaris

avg persoonsgegevens

n
voorzitter